

CZU: 378.4.091:004

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7310339>**AVANTAJELE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI UNIVERSITAR DE TIP CONVERGENT***Georgeta STEPANOV**Universitatea de Stat din Moldova*

Învățământul superior de tip convergent reprezintă o formă nouă de pedagogie universitară, care îmbină armonios metodologiile de predare-învățare-evaluare și regulile tradiționale de organizare a instruirii universitare cu practicile de activitate și de comunicare de natură digitală. Această formă nouă de pedagogie universitară a obținut contururi vădite la sfârșitul secolului al XX-lea – începutul secolului al XXI-lea, odată cu integrarea noilor tehnologii informaționale în procesele didactice din instituțiile de învățământ superior. Implementarea în masă a noilor tehnologii informaționale în practicile educaționale universitare ordinare s-a produs însă mai târziu, odată cu instituirea stării de urgență în sănătatea publică, determinată de pandemia COVID-19. Nouă configurație a învățământului universitar a fost aplicată la scară largă în perioada pandemiei, când instruirea universitară a fost posibilă doar la distanță, această formă fiind, la acel moment, unica posibilă.

Cuvinte-cheie: *învățământ superior de tip convergent, instruire universitară de profil jurnalistic, efecte pandemice, cadre științifico-didactice, studenți, profil identitar, competențe profesionale, avantaje, dezavantaje.*

ADVANTAGES OF CONVERGENT UNIVERSITY EDUCATION

The convergent higher education represents a new form of university pedagogy, which harmoniously combines teaching-learning-evaluation methodologies and traditional rules for organizing university training with activity and communication practices of a digital character. This new form of university pedagogy gained visible contours at the end of the 20th century – the beginning of the 21st century, with the integration of new information technologies in the didactic processes in higher educational institutions. The mass implementation of new information technologies in ordinary university educational practices occurred later, however, with the establishment of the state of emergency in public health, determined by the COVID-19 pandemic. The new configuration of university education was applied on a large scale during the pandemic, when university learning was only possible at distance, this form being, at that time, the only one possible.

Keywords: *convergent higher education, journalistic university training, pandemic effects, the scientific and teaching staff, students, identity profile, professional skills, advantages, disadvantages.*

Introducere

Impactul pandemiei COVID-19 asupra sistemului de învățământ superior, inclusiv asupra instruirii universitare de profil jurnalistic, a fost de natură să reliefeze circumstanțele favorabile pentru afirmarea unei noi forme de pedagogie universitară – învățământul superior de tip convergent. În acest context, metodologiile de predare-învățare-evaluare și regulile tradiționale de organizare a instruirii universitare au fost revizuite și au obținut valențe noi, iar părțile implicate în procesele didactice, pentru a face față provocărilor, au fost determinate să-și remodeleze practicile de activitate și de comunicare și să-și dezvolte competențe profesionale noi, de natură digitală, în primul rând.

Noua configurație a învățământului universitar reprezintă obiectul de cercetare al prezentului studiu, scopul principal al căruia rezidă în stabilirea avantajelor și dezavantajelor acestuia. Axă de interes științific, în acest context, este centrată pe: 1) schimbările care au survenit în procesele didactice universitare, ca urmare a efectelor pandemice asupra sistemului educațional, și care au determinat modificarea strategiilor, practicilor și tehnicilor științifico-didactice, tradițional aplicate în învățământul superior; 2) caracteristicile învățământului de tip convergent, care s-a extrapolat și a început să fie aplicat la scară mondială sub influența extinderii și amplificării crizei pandemice, și pe 3) schimbările care au survenit în profilul identitar al cadrelor științifico-didactice, ca urmare a efectelor pandemice asupra activității profesionale a acestora.

Context

Efectele pandemice au generat metamorfoze conceptuale și funcționale în toate domeniile vieții umane; or, pandemia a dictat noi reguli de activitate atât pentru instituțiile administrative, industriale, economice, culturale etc., cât și pentru instituțiile de învățământ de toate nivelurile, determinându-le să se adapteze în ritm rapid la circumstanțele nou-create. „Comunitatea educațională a demonstrat o reacție promptă și capa-

citare de adaptare din mers la noile condiții, dictate de un factor obiectiv – criza pandemică, de proporțiile căreia, se pare, nimeni nu a fost pregătit. Deși pentru Republica Moldova învățământul online nu a fost foarte familiar (în sensul că, ocazional, unele cadre didactice practicau deja elemente ale acestei forme de învățare), iată că noile condiții i-a determinat pe toți să se conformeze și să porceadă la noul mod de realizare a procesului educațional" [4].

În cazul învățământului superior, situația pandemică a aduc pe agenda zilei subiectul reconceptualizării procesului didactic, îndeosebi a formelor clasice de predare-învățare-evaluare, care a fost soluționat prin implementarea unui format hibrid de instruire universitare ce a cumulat activitățile didactice pe bază de contact direct, „face-to-face”, cu cele online. Ca urmare, alături de formele tradiționale de organizare a studiilor universitare, precum: studiile cu frecvență, studiile cu frecvență redusă și studiile la distanță, a apărut o formă nouă – studiile de tip convergent.

Învățământul universitar de tip convergent a apărut și s-a afirmat ca urmare a implicării masive a tehnologiilor informaționale moderne în procesele didactice și, deci, poate fi definit drept proces didactic intens tehnologizat. Acesta propune o abordare relativ nouă a transferului de cunoștințe, a selectării, producerii și difuzării materialelor didactice și a metodologiei de formare profesională, întrucât primează predarea-învățarea-evaluarea mediata de tehnologie. O condiție de principiu a învățământului universitar de tip convergent este ca părțile implicate în procesele didactice să dețină competențe profesionale multidisciplinare, îndeosebi competențe digitale, care ar facilita realizarea cu succes a activităților de predare-învățare-evaluare.

Învățământul universitar de tip convergent s-a extins în masă în anul 2020, ca urmare a impactului pandemiei COVID-19 și a efectelor acesteia la nivel mondial, care au fost și continuă încă să fie puternice și directe. Din cauza faptului că s-a produs într-un ritm alert și într-o perioadă relativ restrânsă de timp, procesul de tehnologizare a instruirii universitare a avut mai multe neajunsuri; cu toate acestea, el a conferit complexitate și polivalență tuturor activităților didactice și a oferit noi oportunități de organizare a proceselor didactice. Învățământul superior de tip convergent a devenit realitate și s-a impus cu noi metodologii de predare-învățare-evaluare și cu noi reguli de organizare a instruirii universitare, care, luate la un loc, au reliefat orizonturile unei noi pedagogii universitare și chiar ale unei paradigme educaționale noi.

Inițial, percepțiile cadrelor științifico-didactice în raport cu învățământul superior de tip convergent, cu beneficiile și dezavantajele lui, au fost însă foarte diferite și pe alocuri chiar contradictorii. Unele dintre acestea, de regulă, cadrele științifico-didactice tinere, relativ recent antrenate în procesele de instruire universitară, au acceptat cu entuziasm noile practici și forme de activitate și le-au valorificat din plin, fiind convinse că acestea îmbunătățesc calitatea produselor educaționale și eficientizează procesele didactice. Altele, în mod special cadrele științifico-didactice care au obținut calificare profesională înainte de apariția noilor tehnologii și au lucrat mai mulți ani în sistemul de instruire universitară tradițională, au avut o atitudine sceptică față de această formulă-hibrid de organizare a studiilor universitare, considerând-o drept o amenințare la adresa învățământului superior clasic. Ulterior, numărul cadrelor științifico-didactice reticente în raport cu acest tip de învățământ a început să se micșoreze, fapt ce s-a produs ca urmare a dezvoltării sau chiar a formării noilor competențe digitale și a acumulării experienței de exploatare a oportunităților oferite de acest nou model de predare-evaluare. „Cât de straniu ar părea, dar criza pandemică a contribuit la apariția oportunității pentru o bună parte dintre profesori de a-și forma abilități noi, tehnologice, de desfășurare a procesului educațional, acesta fiind un mare avantaj. În opinia noastră, învățământul la distanță este o realitate și el nu se va încheia odată cu terminarea crizei pandemice” [4].

Formarea competențelor specifice activităților în sistem convergent și aplicarea lor în practică a contribuit la evoluarea profilului profesional al cadrelor științifico-didactice, atribuind identității acestora un alt nivel de complexitate. Extinderea sau, în anumite cazuri, chiar formarea culturii digitale a cadrelor didactice a conferit polivalență funcționalității procesului de instruire universitară, dar, totodată, a reliefat necesitatea de a învăța de-a lungul vieții în vederea dezvoltării continue a competențelor digitale. Învățarea de-a lungul vieții a devenit o condiție de principiu pentru a rezista în circumstanțele dominate de tehnologie, de aceea în atenția managerilor universitari a revenit cu o nouă forță problema formării continue a cadrelor științifico-didactice. Formarea continuă în condiții pandemice a fost orientată, în mod special, spre organizarea diverselor traininguri, în cadrul cărora profesorii universitari au fost instruiți să aplice variații tehnologice noi și să utilizeze multiple platforme în procesul didactic, ca să poată face față presiunilor provocate de noul climat din învățământul de tip convergent.

Pentru toate cadrele științifico-didactice antrenate în instruirea universitară, indiferent de atitudinile pe care le-au avut și le au în prezent față de acest nou model de predare-evaluare, învățământul de tip convergent înseamnă, pe de o parte, noi oportunități profesionale, iar, pe de altă parte, noi provocări. Oportunitățile rezidă atât în diversificarea strategiilor didactice, aplicate în cadrul procesului de instruire academică, cât și în instrumentele de lucru (axate în temei pe tehnologiile informaționale moderne) pentru colectarea, pregătirea și distribuirea conținuturilor didactice și pentru organizarea activităților de formare profesională, iar provocările sunt determinate de faptul că, în condițiile pandemice, cadrele științifico-didactice se confruntă cu modificări ale rutinelor profesionale și ale practicilor de muncă.

Învățământul superior de tip convergent are un șir de puncte forte – avantaje, pe care cadrele științifico-didactice le-au valorificat foarte repede și de care au beneficiat din plin. Totodată, învățământul superior de tip convergent are și un șir de puncte vulnerabile – dezavantaje, care aduc prejudiciu calității serviciilor educaționale prestate și culturii organizaționale a instituțiilor de învățământ superior.

Punctele forte ale învățării de tip convergent derivă atât din avantajele activităților online, cât și din ale celor de genul „față-în-față”. Astfel, activitățile online pot fi realizate oricând și oriunde există condiții tehnice, acestea fiind mult mai flexibile din perspectiva timpului și ritmului de accesare, întrucât studenții pot parcurge în mod independent materialul propus, putând accelera sau, viceversa, încetini procesul de învățare. Învățarea în aulele universitare, spre deosebire de cea online, facilitează relațiile informale pe orizontală, care permit actanților să se cunoască mai bine unul pe altul, să comunice mai eficient între ei, să clarifice imediat incertitudinile și să-și împărtășească în mod direct opiniile. Totodată, învățarea în aulele universitare facilitează relațiile informale pe verticală, întrucât oferă profesorilor posibilitatea de a cunoaște mai bine studenții, de a identifica atu-urile și vulnerabilitățile fiecăruia, de a evalua obiectiv potențialul acestora, deci – să acționeze ca adevărați mentori. Datorită interacțiunilor directe și continue dintre învățarea tradițională și cea online, actanții au posibilitatea de a alterna diferite practici în scopul eficientizării proceselor de formare profesională universitară.

Predarea-învățarea-evaluarea de tip convergent se individualizează printr-o serie de avantaje: „flexibilitatea crescută a materialelor și posibilitatea de aducere permanentă la zi și cu costuri minime; integrarea unei varietăți de medii de învățare; accesul la o multitudine de alte resurse disponibile prin world, wide, web; (...) o motivare crescută și o angajare mult mai activă a studentului în învățare” [3]. Cele mai semnificative avantaje ale învățământului superior de tip convergent rezidă în faptul că acesta a facilitat accesul participanților la activitățile didactice curente, a diversificat modalitățile de realizare a conținuturilor didactice, a extins căile de distribuție a acestor conținuturi, a redus timpul de diseminare a lor etc.

Accesul la studii. La începuturi, spațiul virtual era folosit doar ca o platformă suplimentară de distribuire a materialelor didactice, iar mai târziu acesta a ajuns să fie folosit pentru organizarea procesului didactic la distanță, predarea-învățarea-evaluarea fiind integral realizate online. Online-izarea în masă a proceselor didactice, care s-a produs în anul 2020, ca o consecință a pandemiei COVID-19, a facilitat accesul la studii de oriunde, întrucât a oferit atât cadrelor științifico-didactice, cât și studenților posibilitatea de a-și alege în mod individual locul de învățare: acasă, în oficiu, în parc sau în sălile universitare de calculatoare. Accesul la studii a fost facilitat și de posibilitatea actanților de a-și elabora propriul itinerar și de a urma ritmul propriu de lucru: „... studenții citesc materialele de învățat în pasul pe care ei îl aleg și ori de câte ori doresc. Locul de învățare este liber ales – depinde de mijlocul utilizat pentru distribuirea materialelor de învățat (învățarea la locul de muncă, acasă ...)” [1].

Distribuirea informației. Extinderea vitezei și diversificarea căilor de distribuție a conținuturilor didactice este un alt avantaj al învățământului superior de tip convergent. Condițiile tehnice oferite de noul spațiu au extins considerabil viteza și au diversificat căile de distribuție a conținuturilor didactice. În prezent, cadrele științifico-didactice sau administratorii pot transmite, printr-un singur click, foarte repede, oricând, oriunde și oricui diferite informațiile didactice. Acestea pot fi îndreptate spre un singur student sau către mai mulți în același timp. Transmiterea informațiilor în grupurile de utilizatori create online facilitează accesul unui număr semnificativ de studenți la aceste conținuturi. „Fiind existente grupurile, membrii pot face schimb de experiențe, păreri sau informații. De asemenea, ei pot primi feedback în timp real, chiar rapid de la administratorul grupului sau de la colegi. Astfel există și interacțiune virtuală și nu numai învățare individuală” [2].

Părțile implicate în procesele didactice de tip convergent au acces nelimitat la toate informațiile încărcate pe platformele educaționale utilizate, oriunde și oricând. Profesorii pot, prin operații destul de simple, să com-

pleteze, să redacteze, să simplifice sau să extindă conținuturile didactice, iar studenții – să intre în posesia materialelor didactice printr-o simplă accesare. Acest gen de instruire oferă o oportunitate excelentă de a studia în orice moment al zilei, chiar și la momente neconvenționale (de exemplu, în zori) sau în locuri neconvenționale (de exemplu, în transport). Actanții își sincronizează acțiunile pentru a se întâlni fizic, la orele organizate în aulele studențești, pentru a face claritate pe segmentele incerte și a fortifica materialul valorificat online.

Conținuturile didactice. Învățământul superior de tip convergent oferă profesorilor posibilitatea să diversifice modalitățile de elaborare a materialelor didactice prin utilizarea conținuturilor multimedia, de exemplu, prin preluarea tehnicilor audio și video. Prin internet pot fi transmise pentru studiul individual al studenților diferite tipuri de materiale virtuale, cum ar fi: imaginile, videoclipurile, fișierele, materialele jurnalistice etc. Acestea pot fi studiate și prelucrate acasă, iar în sălile de curs – analizate, dezbătute și interpretate, ceea ce eficientizează semnificativ învățarea. În pofida faptului că, într-un anumit sens, are loc „universalizarea” instrumentelor didactice, folosite pentru producerea conținuturilor aparținând diferitor domenii științifice, instruirea universitară de tip convergent oferă posibilități mult mai mari pentru diversificarea metodologiilor de producere a materialelor didactice. În același context, menționăm că profesorii au posibilitatea de a actualiza permanent conținuturile didactice deja existente în mediul online, iar studenții – de a accesa imediat și nelimitat aceste conținuturi.

Dezavantajele învățământului superior de tip convergent sunt legate, prioritar, de condițiile de activitate la distanță, de relațiile instituționale existente între actanți și de caracterul omogen al activităților practice de formare profesională.

Condițiile de activitate. Criza pandemică a indus efecte negative foarte pronunțate legate de distanțarea socială a părților implicate în procesul de învățământ. Or, distanțarea socială a determinat reorganizarea instruirii universitare, ceea ce a generat modificări la nivelul condițiilor ale activității profesionale. Procesul didactic, care tradițional era organizat în aulele universitare și care exploata din plin toate capacitățile instituționale, a fost substituit parțial cu învățământul la distanță mediat de tehnologiile informaționale. Acest fapt a creat noi contexte de exercitare a atribuțiilor de funcție și noi condiții de activitate, deoarece părțile implicate în activitățile de predare-învățare-evaluare se află în medii diferite, fiecare acționând pe cont propriu. Actanții nu interacționează direct, practic, nu se cunosc unii pe alții și nu se află pe aceeași undă de emoții, ceea ce face dificilă organizarea creativă a activităților didactice. Și faptul că ei nu dispun de suporturi cu aceeași parametri tehnici reprezintă un impediment în organizarea eficientă a procesului didactic. Menționăm, totodată, că, în aceste condiții, comunicarea între părțile implicate în activitățile de predare-învățare-evaluare are un caracter mai degrabă linear decât circular, ea fiind organizată adesea doar pe verticală, de la profesor la student și invers.

Alternarea activităților educaționale de genul celor „face-to-face” cu cele online – proces specific învățământului superior de tip convergent, impune părțile implicate în procesul didactic să activeze în condiții diferite și le determină să treacă în ritm rapid de la o realitate educațională la alta. Lipsa timpului pentru adaptare la aceste fluctuații reprezintă un handicap sever al acestui nou model de instruire profesională.

Relațiile instituționale. Criza pandemică a indus efecte negative și în relațiile instituționale, tradițional existente în mediile universitare, precum și în cultura organizațională a instituțiilor de învățământ superior. Or, timpul care revine activităților educaționale „face-to-face” în instruirea convergentă nu este suficient pentru ca părțile implicate în procesele de formare profesională să socializeze, să se integreze în colectivitate și să creeze legături emoționale. În mediul universitar însă, dintotdeauna au existat relații neformale și formale. „Relațiile *neformale* sunt directe, personale, sunt puțin reglementate și controlate; reglementarea lor se face prin norme sociale difuze. Relațiile *formale* sunt definite social, reglementate prin norme și coduri. În relațiile neformale, indivizii intră în raport cu întregul lor set de statute și roluri. În relațiile formale ei participă doar cu anumite statute și roluri, acele care includ personalitatea lor” [5].

Odată cu afirmarea instruirii universitare de tip convergent, relațiile neformale, care, de regulă, asigură dimensiunea umană a oricăror relații instituționale, au fost profund afectate, în primul rând, de lipsa contactului direct dintre participanții la procesul didactic. Ca urmare, a fost subminată legătura spirituală dintre dascăl și discipolii săi, existentă de sute de ani în mediile universitare, profesorul universitar încetând să mai fie exemplu și să reprezinte modele de viață pentru studenți. Marginalizarea relațiilor neformale subminează dimensiunea umană a instruirii universitare și reduce potențialul școlii superioare de modelare a destinelor umane, trans-

formând învățământul superior într-o piață enormă de prestare a serviciilor educaționale, unde industriile didactice sunt orientate să producă specialiști „la comandă”, în strictă corespundere cu cerințele pieței muncii. În rezultatul acestor procese, în instituțiile de învățământ superior au prins contururi alte relații instituționale decât cele ce au existat anterior, în care normele și valorile tradiționale au fost redefinite, reasezate și actualizate. Conform acestora, profesorul universitar nu mai trebuie să educe auditoriul și nici să-i ofere cunoștințe, el trebuie să-l instruiască și să-l ghideze prin intermediul link-urilor către diverse website-uri care conțin informații la temă. Însă, cadrele științifico-didactice se arată îngrijorate de situația creată și califică aceste noi relații drept nocive, întrucât „calitatea oricărui sistem de educație este determinată, între altele, de calitatea resurselor umane din acest sistem, cadrele didactice reprezentând variabila cea mai eficientă în procesul de formare a personalității umane” [7, p.57].

Caracterul omogen al activităților practice de formare profesională. Efectele pandemiei și-au lăsat amprenta și asupra practicilor operaționale aplicate în procesul de formare a viitorilor jurnaliști. Dacă până la începerea pandemiei COVID-19 activitățile practice ale studenților facultăților de jurnalism erau foarte eterogene, fiind organizate nu doar în sălile de curs și în laboratoare, ci și în teritoriu, direct în timpul și la locul desfășurării diferitor evenimente, în prezent situația s-a schimbat considerabil. Izolarea socială și organizarea la distanță a procesului de formare profesională a viitorilor jurnaliști au făcut imposibilă desfășurarea activităților practice ale studenților, pe teren, în timp și în spații reale. E știut, însă, că anume acest gen de activități dezvoltă cel mai bine abilitățile de creație ale viitorilor jurnaliști și formează acel minim de competențe, care sunt necesare pentru intrarea lor în profesie și exercitarea atribuțiilor de funcție ale acestora. Astfel, formarea profesională universitară s-a transformat dintr-un proces dinamic, realizat atât în aulele universitare, cât și în afara acestora, într-unul static, ușor realizabil de oriunde, prin utilizarea gadgeturilor, fapt consemnat și de cercetătorii V. și A.Cazacu, care au identificat și alte dezavantaje ale învățământului mediat de tehnologie, cum ar fi:

- starea de izolare a studentului (care nu permite menținerea unui nivel corespunzător al motivației pe termen lung);
- dificultăți de organizare a studiului și de rezervare a timpului necesar pentru acesta;
- găsirea echilibrului;
- lipsa motivației;
- lipsa resurselor de învățare cu care este obișnuit studentul;
- dificultatea în dezvoltarea unor deprinderi speciale [3].

Ei afirmă că elaborarea și implementarea în programele de învățământ a unui curs de educație la distanță ar putea să vină în întâmpinarea problemelor specifice acestui nou model de instruire profesională.

Concluzii

Generalizând cele expuse mai sus, constatăm că pandemia COVID-19 a produs schimbări esențiale în peisajul învățământului superior contemporan, implicit și în activitatea profesională a cadrelor științifico-didactice. Efectele pandemice au fost puternice, directe și au catalizat tehnologizarea proceselor didactice, creând, astfel, circumstanțe favorabile pentru afirmarea învățământului universitar de tip convergent – o formă-hibrid de organizare a studiilor universitare, care cumulează atât activități didactice tradiționale, bazate pe contactul direct între părțile implicate, cât și activități online, axate pe contactul indirect, mediat de tehnologie. Ca urmare a faptului că didactica școlii superioare a obținut noi valențe, actanții au fost determinați să-și remodeleze practicile de activitate și să-și găsească locul în noua configurație a învățământului universitar, care, devenind realitate, a solicitat redefinirea metodologiilor tradiționale de predare-învățare-evaluare și a regulilor de organizare a instruirii universitare.

Analiza cadrului de apariție și de afirmare a învățământului universitar de tip convergent, organizată în termeni de cauză-efect, a scos în evidență faptul că una dintre cauzele majore care au stimulat convergența metodelor de predare-învățare-evaluare a fost criza pandemică, efectele căreia au generat un model de învățământ oarecum diferit de cel tradițional, care a reliefat orizonturile unei noi pedagogii universitare și chiar a unei paradigme educaționale noi.

Referințe:

1. *Avantajele învățământului la distanță*. Disponibil: <https://www.link-academy.com/avantajele-invatamantului-la-distanta> [Accesat: 20.03.2021]
2. BOAMBĂ, E. *Învățarea online – avantaje și dezavantaje*. Disponibil: <https://www.dascalidedicati.ro/invatarea-online-avantaje-si-dezavantaje/> [Accesat: 20.03.2021]
3. CAZACU, V., CAZACU, A. *Studii la distanță – o nouă perspectivă a învățământului în Republica Moldova*. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Studii%20la%20distanta_o%20noua%20perspectiva%20a%20invatamintului%20in%20RM.pdf [Accesat: 20.03.2021]
4. IAȘCENCO, T. *Învățământul la distanță: avantaje, dezavantaje, probleme*. În: *Cuvântul*, 8 mai 2020.
5. *Relații sociale: delimitări conceptuale, tipuri de relații sociale*. Disponibil: <https://administrare.info/administra%C8%9Bie-public%C4%83/1349-rela%C5%A3ii-sociale-delimit%C4%83ri-conceptuale,-tipuri-de-rela%C5%A3ii-sociale> [Accesat: 19.03.2021]
6. SPLICHAL, S., SPARKS, C. *Journalists for the 21st century: tendencies of professionalization among first-year students in 22 countries*. Norwood, N.J.: Ablex Pub., 1994, p.20. 210 p. ISBN 0893917257
7. STEPANOV, G. *Politica de personal în domeniul învățământului superior de profil jurnalistic din RSS Moldovenească (1966-1980)*. În: *O utopie devenită realitate: învățământul superior în RSS Moldovenească – de la planificare la reproducere*. Vol.1 / Coord.: Liliana Rotaru, Ion Valer Xenofontov. Chișinău: Lexon-Prim, 2020, p.57-71. 288 p. ISBN 978-9975-3435-9-6

Date despre autor:

Georgeta STEPANOV, doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: stepanovgeorgeta@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9002-5743

Prezentat la 20.05.2022